

A fenntartható fejlődés indikátorai Magyarországon, 2021

Bővített, interaktív
online kiadvány:

© Központi Statisztikai Hivatal, 2022
ISSN 2064-0307

A kiadvány adatai 2021. október 31-én
rendelkezésre álló adatokat tartalmaznak,
a frissebb adatokért kérjük, keressék fel
a mutatóknál megjelölt STADAT-linket,
a kézirat lezárását követő
frissítések ott érhetők el.

Felelős kiadó:
Dr. Vukovich Gabriella elnök

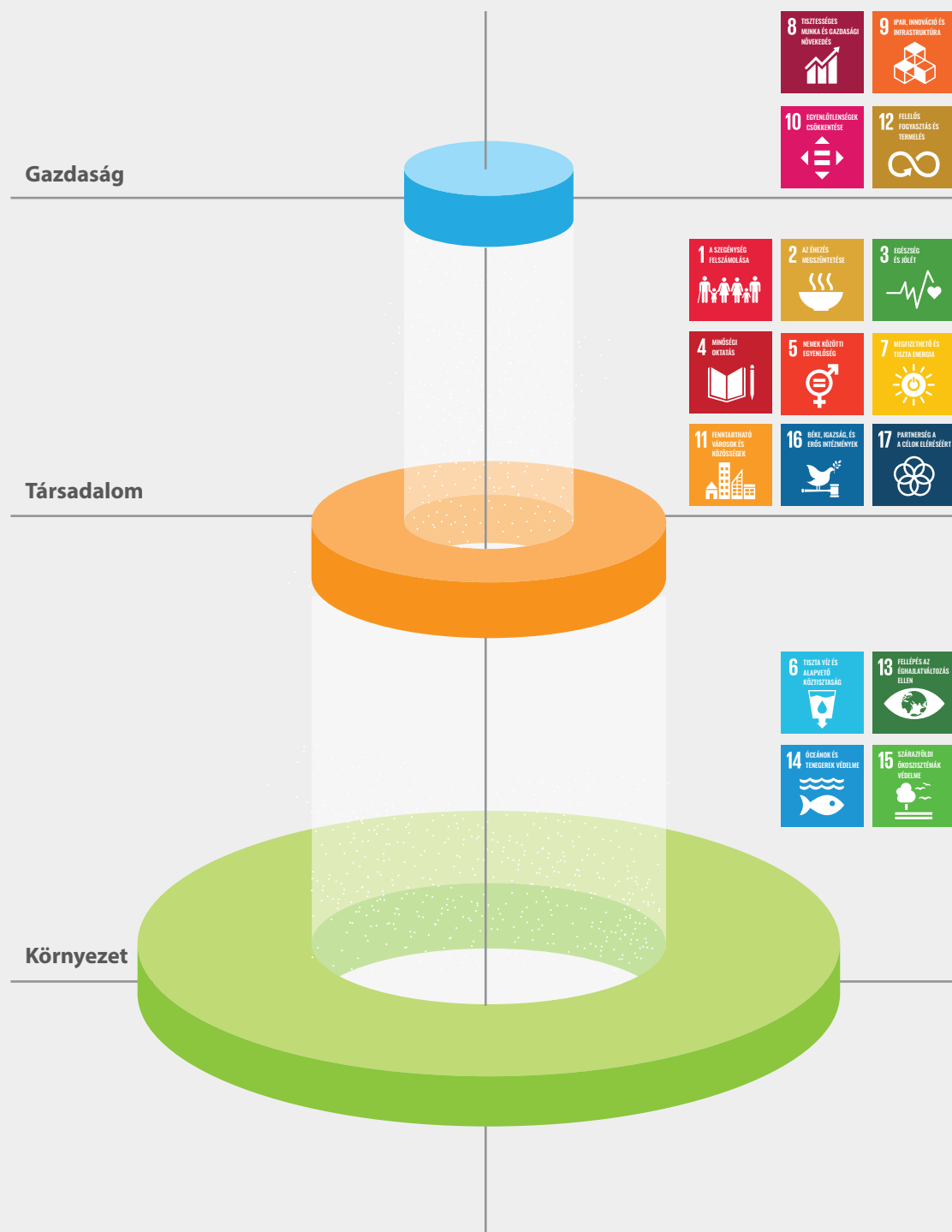

Nyomdai kivitelezés:
Pátria Nyomda Zrt. – Eurotronik Zrt.
2022.016

A fenntartható fejlődés indikátorai Magyarországon, 2021

A fenntartható fejlődés (SDG) három pillére

BEVEZETÉS

Elmélet

A világháborúk után talpra álló gazdaságok szárnyaltak az 1950–60-as években. A gyors iparosítás azonban egyre súlyosabb környezeti következményekkel járt. Válaszként az 1960–70-es években elindultak a környezetvédelmi mozgalmak, amelyek a politika figyelmét is erre a területre irányították. A környezetvédelem nyitánya az ENSZ 1972-es stockholmi konferenciája volt, ahol az északi félteke környezetvédelmi igényeit kellett összehangolni a déli félteke gazdasági növekedési igényeivel, ami máig aktuális probléma. Az olajválságok ismét háttérbe szorították a környezeti kérdéseket, azonban az 1980-as évekre világossá vált, hogy ezt nem lehet a továbbiakban figyelmen kívül hagyni.

A fenntartható fejlődés kifejezést Gro Harlem Brundtland norvég miniszterelnöknek tulajdonítják, aki 1987-ben az ENSZ Környezetvédelmi és Fejlesztési Világbizottsága akkori elnökeként tárta a világszervezet elé a róla elnevezett jelentést, amelynek célja a globális gazdasági fejlődés politikáinak elemzése, kritizálása, illetve annak újragondolása volt, hogy mik veszélyeztetik a környezeti fenntarthatóságot. Akkor fogalmazódott meg az alaptézis, miszerint a fenntartható fejlődés az a fejlődési mód, amely „megfelel a jelen szükségleteinek anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékek saját szükségleteinek kielégítését”. Három pillére: a környezet, a társadalom és a gazdaság.

A háború utáni időszak felfogása szerint a gazdaság, a társadalom és a környezet egymástól külön működő rendszerként működik. Ütközés esetén az előbbi sorrend érvényesült, de legalábbis a gazdaság prioritása a másik kettő felett. Bár a fenntartható fejlődés brundtlandi koncepciója megteremti a kapcsolatot a három említett terület között, elismerve, hogy csak egymással szimbiózisban létezhetnek, mégis sokan támadták azzal, hogy ezeket továbbra is egyenrangúként kezeli. A ma általánosan elfogadott megközelítés szerint akkor lehet szó fenntartható fejlődésről, ha elfogadjuk a bolygónk természeti erőforrásai által állított korlátokat, amik egyúttal a társadalom egzisztenciális feltételei. Ezek tiszteletben tartásával végezhető a gazdasági tevékenység.

Napjainkban kiemelt szerepük van az ún. szétválasztási (decoupling) mutatóknak. Ezek arra világítanak rá, hogy a gazdasági növekedés mennyire képes úgy megvalósulni, hogy közben a természeti erőforrások igénybevétele csökkenő arányú legyen. Más szavakkal mondva, a fenntartható fejlődés nem azonos a gazdasági növekedéssel. A hangsúly elsősorban a minőségi fejlődésen van, nem a mennyiségi növekedésen.

A nemzetközi indikátorrendszer kialakulása

Az ENSZ Millenniumi fejlesztési céljait 2000-ben fogadták el a tagállamok. Ez a világszintű célrendszer elsősorban a fejlődő országok problémáira, ezen belül is a társadalmi problémákra koncentrált. Ennek egy jelentősen továbbfejlesztett változata a 2015-ben az ENSZ tagállamok vezetői által elfogadott Agenda 2030 határozat, amely a környezeti, társadalmi problémák globalizálódó jellegére tekintettel már nem csupán a fejlődő, hanem a fejlett országok szempontjait is figyelembe veszi, és a környezeti szempontok is hangsúlyosabbá váltak benne. A dokumentumban megfogalmazott 17 fenntartható fejlődési célhoz (Sustainable Development Goals – SDGs) 169 alcél, 231 indikátor tartozik, amelyek az egyes országok, illetve a világ közeledését mérik a meghatározott célokhoz.

2020-ra érkezünk odáig, hogy már minden mutatónak van kidolgozott módszertana. Az Agenda 2030 nem kötelező érvényű ajánlás, ebből következően az országok, országcsoportok a célok teljesülését más, a saját országukat, régiójukat jobban leíró, relevánsabb mérőszámokkal is mérhetik. Általános probléma az SDG-indikátorokkal, hogy jelentős részük – érthető módon – továbbra is a fejlődő országok súlyos problémáira fókuszál. Ugyanakkor szükség van a fejlett országok jelentős előrelépésére is ahhoz, hogy a fenntartható fejlődés megvalósulhasson. Erre a kihívásra adnak választ az ország- vagy régióspecifikus indikátorkészletek. Az Európai Unió is kidolgozott egy 100 indikátorból álló mutatókészletet a fenntartható fejlődésre (EU Sustainable Development Indicators – SDI), a 17 ENSZ-es cél megtartása mellett. Az EU esetében szempont volt a mutatók limitált száma, hogy az egyes mutatóknál álljon rendelkezésre adat, továbbá, hogy az unión belüli releváns folyamatok, fejlesztési területek mérésére alkalmas legyen, amelyek a 17 cél megvalósulásához vezetnek.

Szakpolitikai és tudományos elemzések tárgya világszerte, hogy miképpen hat az egyes alcélok teljesülése más alcélokra. Számos esetben együtt mozognak, vagyis az egyikben elért pozitív eredmény a másikban is automatikusan generálja azt, más vonatkozásban pedig éppen távolítanak a céltól (pl. a megújuló energiaforrás használatát elősegítő energiaültetvények az energiaforrásokban a váltást javíthatják, ugyanakkor a területfoglalás miatt az élelmezési problémákat mélyíthetik). Cél, hogy ezeket a szinergiákat minél jobban kihasználják az országok, a járulékos negatív hatásokat viszont mérsékeljék. További kiemelt kutatási területek, hogy milyen mélységű bontásokra van szükség az egyes indikátoroknál (pl. nemek, korcsoportok, területi bontás), hogyan lehet a mérésbe bevonni az ún. big data forrásokat – vagyis nagy tömegben keletkező feldolgozatlan adatokat –, illetve hogy a legújabb térinformatikai vívmányok (pl. műholdas felvételek) mennyiben tudnák a megfigyelést hatékonyan elősegíteni.

AGENDA 2030 – A 2015-ben elfogadott fenntartható fejlődési célok

1 A SZEGÉNYSÉG FELSZÁMOLÁSA	A szegénység valamennyi formájának felszámolása mindenhol	10 EGYENLŐTLENSÉGEK CSÖKKENTÉSE	Az országokon belüli és országok közötti egyenlőtlenségek csökkentése
2 AZ ÉHEZÉS MEGSZÜNTETÉSE	Az éhezés megszüntetése, az élelmezésbiztonság és a jobb táplálkozás megteremtése, valamint a fenntartható mezőgazdaság támogatása	11 FENNTARTHATÓ VÁROSOK ÉS KÖZSÉGEK	A városok és egyéb ember lakta települések befogadóvá, biztonságossá, ellenállóképessé és fenntarthatóvá tétele
3 EGÉSZSÉG ÉS JÓLÉT	Az egészséges élet biztosítása és a jólét előmozdítása minden korosztály valamennyi tagjának	12 FELELŐS FOGYASZTÁS ÉS TERMELÉS	Fenntartható fogyasztási és termelési módok kialakítása
4 MINŐSÉGI OKTATÁS	Az inkluzív, méltányos és minőségi oktatás biztosítása, valamint az élethosszig tartó tanulás lehetőségeinek elősegítése mindenki számára	13 FELLÉPÉS AZ ÉGHJÁLATVÁLTOZÁS ELLEN	Sürgős lépések megtétele a klímaváltozás és hatásainak leküzdésére
5 NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG	A nemek egyenlőségének megvalósítása, minden nő és lány társadalmi szerepének megerősítése	14 ÓCEÁNOK ÉS TENGEREK VÉDELME	Az óceánok, a tengerek és a tengeri erőforrások megőrzése és fenntartható használata a fenntartható fejlődés érdekében
6 TISZTA VÍZ ÉS ALAPVETŐ KÖZTISZTASÁG	A vízhez és szanitációhoz történő hozzáférés és a fenntartható vízgazdálkodás biztosítása mindenki számára	15 SZÁRAZFÖLDI ÖKOSZISZTÉMÁK VÉDELME	A szárazföldi ökoszisztémák védelme, helyreállítása és fenntartható használatának támogatása, a fenntartható erdőgazdálkodás, a sivatagosodás leküzdése, a talajdegradáció megállítása és visszafordítása, valamint a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása
7 MEGFIZETHETŐ ÉS TISZTA ENERGIA	Megfizethető, megbízható, fenntartható és modern energiához való hozzáférés biztosítása mindenki számára	16 BÉKE, IGAZSÁG, ÉS ERŐS INTÉZMÉNYEK	Békés és befogadó társadalmak támogatása a fenntartható fejlődés érdekében, az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés biztosítása mindenki számára, és a hatékony, elszámoltatható és mindenki számára nyitott intézmények kiépítése minden szinten
8 TISZTESSEGES MUNKA ÉS GAZDASÁGI NÖVEKEDÉS	Tartós, befogadó és fenntartható gazdasági növekedés, teljes és termelékeny foglalkoztatás és méltányos munka elősegítése mindenki számára	17 PARTNERSÉG A CÉLOK ELÉRÉSÉÉRT	A végrehajtás eszközeinek erősítése és a globális partnerség újjáélesztése a fenntartható fejlődés érdekében
9 IPAR, INNOVÁCIÓ ÉS INFRASTRUKTÚRA	Ellenállóképes infrastruktúra kiépítése, az inkluzív és fenntartható iparosítás támogatása és az innováció ösztönzése		

Hazai helyzet

A 2007-ben létrehozott Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács (NFFT) kidolgozta az új magyar Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiát, amelyet az Országgyűlés 2013. március 25-én fogadott el¹. A keretstratégia célja, hogy az egész nemzetet összefogó, hosszú távú irányt adjon az egyéni és a közösségi cselekvések számára. Értelmezésében a fenntartható fejlődési politika elsősorban egy hosszú távú erőforrás-gazdálkodási tevékenység². A keretstratégia négy erőforrást különböztet meg: **emberi, társadalmi, természeti és gazdasági erőforrásokat**.

A stratégia megvalósulásának nyomon követését a kétévente megjelenő előrehaladási jelentés és a benne megjelenő indikátorok rendszere teszi lehetővé. Az első jelentést az NFFT 2015. december 3-án fogadta el, amely 16 kulcsindikátort nevez meg, valamint számos magyarázó/kontextus indikátort használ fel. A kulcsindikátorok hosszú egyeztetési folyamat után, szakértői anyagokra támaszkodva kerültek elfogadásra.

A hazai keretstratégia elfogadása időben megelőzte az SDG-k elfogadását, ezért előbbi értelmezési rendszere, megfogalmazott céljai utóbbira nem lehettek tekintettel. Ennek ellenére a két program számos helyen illeszkedik egymáshoz, a kapcsolat megteremtése folyamatos feladat. Azonban, ahogy azt az NFFT megállapítja, „az SDG-k adaptálása nem automatikus folyamat, hanem szükség van a nemzeti végrehajtás értelmező, a nemzeti fenntarthatósági értelmezési keretekkel összhangot kereső módjának megtalálására”.

A keretstratégia második (2015–2016-ra vonatkozó) előrehaladási jelentésében már megtalálható az ENSZ-ben megállapított 17 globális cél értékelése Magyarország viszonylatában, és jelenleg is folyik a magyar SDG-indikátorlista és a fenntartható fejlődés indikátorrendszerének összehangolása.

1. Ld. bővebben: az Országgyűlés 18/2013. (III. 28.) OGY határozatát a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiáról
2. Bartus Gábor (2013): A fenntartható fejlődés fogalom értelmezésének hatása az indikátorok kiválasztására. [Statistikai Szemle], 91. évfolyam 8–9. szám, pp. 842–869.

Értékelés

A fenntartható fejlődés mérését szolgáló indikátorok végső célja a folyamatok értékelése. A tendenciák ismerete lehetővé teszi a döntéshozók számára a stratégiaalkotást, előmozdíthatja a beavatkozást, és visszacsatolásként szolgál a már elvégzett feladatokról. Az értékelést nehezíti, hogy a mutatók többsége a fenntarthatóságnak csak egy-egy dimenzióját fedi le, így például ami a gazdaság szempontjából kedvező változást jelent, az a környezet számára káros lehet, és fordítva. Például a növényvédő szerek értékesítésének növelése a környezeti szempontokkal ellentétes, a mezőgazdaság teljesítményének növekedése azonban e nélkül nehezen valósítható meg. A gazdaság és a társadalom viszont éppen az agrárgazdaság bővülésében érdekelt, növekvő teljesítmény mellett nőhet többek között a foglalkoztatottság, az élelmiszer-ellátás biztonsága, a vidék népességmegtartó ereje, bővíthetnek a kereskedelmi lehetőségek. Az utóbbi években kezd egyre ismertebbé válni a „nem növekedés” mozgalom, amely ellentmond a fenti nézeteknek, pontosabban továbbgondolja. A „nem növekedés” szembehelyezkedik a fenntartható fejlődéssel, azt állítja, annak ugyan célja, hogy kezelje a környezeti problémákat, mindezt azonban a gazdasági növekedés érdekében teszi, ami valójában megnehezíti az emberek életét, és elkerülhetetlenül a környezet állapotának romlásához vezet. Mindenkinnek saját belátására bízunk, mely szemléletet részesíti előnyben, viszont tudományos tényeken alapszik, hogy nem tartható az utóbbi évtizedek életvitelére, változtatnunk kell, értő füllel kell hallgatni a környezettudósok és a szociális szakemberek iránymutatásait.

Idén második alkalommal jelenik meg a fenntartható fejlődés főbb folyamatait közérthetőbb formában, összesen 15 kulcsindikátort bemutató kötet. A bővebb tartalommal bíró, A fenntartható fejlődés indikátorai Magyarországon című elemzést 2020 óta digitális kiadványként (kereshető, szűrhető) adjuk közre. Az online felületen a fenntartható fejlődés mutatói mellett az SDG-célok szerinti mutatók is elérhetők. A kiadvány a keretstratégia értelmezési rendszerét szem előtt tartva tárja fel a témakör legfontosabb összefüggéseit, megtartja az erőforrás-szemléletű felépítést, azon belül kisebb módosításokkal. Amennyiben a témakör iránt mélyebben érdeklődik, keresse a bővebb, elemző kiadványunkat is.

Jelmagyarázat

- Az adott mutató a kívánt pályán halad, ha van kitűzött célérték, akkor afelé tart.
- Az adott mutató stagnál.
- Az adott mutató a kívánt pályától vagy a kitűzött célértéktől távolodik.

A színek a mellettük feltüntetett évszámok és a mutató legutolsó közölt adata közötti időszakot értékelik. A két évszám egy rövidebb, illetve egy hosszabb távú értékelésre ad lehetőséget.

További információk

> Bővített, interaktív online kiadvány:

> Módszertan:

> www.ksh.hu/stadat

Stadat-tábla a KSH által gyűjtött, illetve más szervezetektől átvett, legfontosabb adatokat, mutatókat tartalmazó adattár.

1. EMBERI ERŐFORRÁSOK

A fenntartható fejlődéshez elengedhetetlen az emberi erőforrás: megvalósulásához szükség van megfelelő létszámban és jó egészségi állapotban élő emberekre, tudásukkal, képességeikkel együtt. Az ember immár a közgazdasági mérések szerint is a nemzetgazdaság legfontosabb erőforrásává vált. Nem engedhető meg, hogy a társadalom egy része leszakadjon, kirekesztődjön, kompetenciái csökkenjenek, létszáma veszélyes mértékben apadjon.

Oktatási kiadások a GDP arányában

Egész életen át tartó tanulás

Időgenynyelv-ismeret

Digitális ismeretek

Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

Kilépés az oktatásból

Iskolai kompetenciák

Standardizált halandósági hányados

Halálozások kiemelt halálókodok szerint

Öngyilkosság

Alkoholfogyasztás

Orvos-beteg találkozások

Magas vérnyomás – krónikus betegségek

Vélt egészség

A várható élettartam

Lakókörnyezettel való elégedettség

Lakások felszereltsége

A foglalkoztatottal nem rendelkező háztartásban élők

Nélkülözés

Szegénységi arány

Nemzetközi vándorlás

Belföldi vándorlás

Teljes termékenységi arányszám

Eltartottsági ráta

Ide vonatkozó SDG-célok:

EMBERI ERŐFORRÁSOK

TELJES TERMÉKENYSÉGI ARÁNYSZÁM

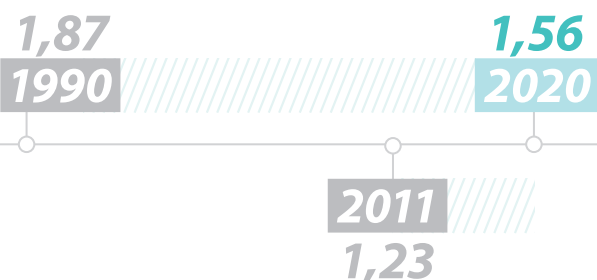

2000 óta

A születések száma már 1980-tól kezdve nem biztosítja Magyarországon a népesség-utánpótlást.

A születések számát a gyermekvállalási kedv és a szülőképes korú nők létszámának alakulása határozza meg. Míg 1990-ben a termékenység mintegy 11%-kal maradt el a reprodukció szintjétől, addig 2020-ban már 26%-kal. 2012 óta viszont a termékenység szintje jelentősen nőtt, a szülőképes korú nők száma folyamatosan csökken, a születések száma ingadozik. A születésszám évenkénti ingadozása azt mutatja, hogy a szülőképes korú nők létszámának csökkenését változó mértékben tudja ellensúlyozni a termékenység szintjének emelkedése.

2019-ben az EU28 teljes termékenységi arányszáma 1,53, és 2016 óta csökkenő görbét mutat. A nemzetközi módszertan szerint számított hazai mutató 1,55, és az utóbbi években emelkedik.

EU-célérték
2,1

Ezt a számot Magyarország utoljára 1978-ban közelítette meg.

További adatok > Stadat-tábla: 22. Népesség, népmozgalom

NÉLKÜLÖZÉS

2005 óta

2017 óta

2013 óta a nélkülözésben élők aránya csökken Magyarországon. A legfiatalabb korosztályban a legmagasabb, a legidősebbek körében pedig a legalacsonyabb a súlyos anyagi deprivációban élők aránya.

A fenntartható fejlődés fogalmától elválaszthatatlan az a követelmény, hogy a társadalom mindegyik rétege számára elérhetőek legyenek azok a javak és szolgáltatások, amelyek részét képezik az elfogadható életvitelnek. A fenntarthatóság megkérdőjeleződik, ha az előrejutás lehetősége csupán szelektív módon lehetséges, és léteznek olyan társadalmi csoportok, amelyek nem képesek alapvető szükségleteiket fedezni. A szegénység, illetve a társadalmi kirekesztődés elleni küzdelem az EU fenntartható fejlődés stratégiájában is prioritásként szerepel. A súlyos anyagi deprivációban élők arányát mutató indikátor az egyik legfontosabb mérőszám, amely a küzdelem állásáról tájékoztat.

2005-höz képest Magyarországon a nélkülözésben élők száma 2020-ra 66%-kal csökkent.

A súlyos anyagi deprivációban élők aránya jelentős eltéréseket mutat korcsoportok szerint.

A nélkülözés leginkább a 0–17 éves korcsoportot veszélyezteti, ahol **2,1** százalékpontos csökkenés mellett **11%** volt a nélkülözők aránya **2020**-ban Magyarországon. A többi korcsoportban mért érték az országos érték körül, illetve az alatt maradt.

A legkedvezőbb helyzetben a **65 évesek** és annál idősebbek találhatók, e csoportban a súlyos anyagi deprivációban élők aránya **6,7%**, amely 5 évnyi folyamatos csökkenés után, az elmúlt két évben újra nő.

EMBERI ERŐFORRÁSOK

A VÁRHATÓ ÉLETTARTAM

2006 óta ●

2017 óta ●

A születéskor várható élettartam hazánkban a férfiak esetében 2020-ban 72,2, a nőknél 78,7 év volt.

A várható élettartam egy ország gazdasági-társadalmi fejlettségének és a lakosság egészségi állapotának alapvető indikátora. A várható élettartam a lakosság halandósági viszonyait is jellemzi, az élettartam emelkedése az egészségi állapot javulásával és a halandóság csökkenésével jár együtt. A lakosság egészségi állapota a rendelkezésre álló humán erőforrás egyik meghatározó tényezője, ezért növekedése a fenntartható fejlődésnek is kulcseleme. A keretstratégia megállapítása szerint a magyarok egészségi állapota rosszabb, mint ami gazdasági fejlettségi szintünkön elvárható lenne, és mint a szomszédos országok lakóié. A halandóság csökkentésében a közép-európai régiós átlaghoz való felzárkózás a cél.

2000

67,1 év

2020

72,2 év ●

75,6 év

78,7 év ●

EU
ÁTLAG

2019

81,3 év

HU
ÁTLAG

76,5 év*

* Nemzetközi módszertan szerint számítva.

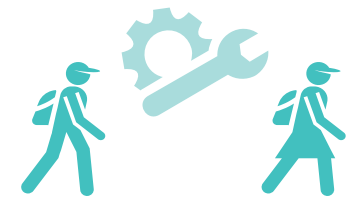
KILÉPÉS AZ OKTATÁSBÓL

2000 óta ●

A korai iskolaelhagyók aránya 2011 óta kismértékben ingadozva emelkedik.

A korai iskolaelhagyók arányát alapvetően két tényező befolyásolja: az iskolarendszertől alacsony iskolai végzettséggel kikerülők aránya és a felnőttoktatásban való részvételi arány. 2010 után a 18–24 évesek körében nőtt a korai iskolaelhagyók aránya. Ezek a folyamatok összefüggésbe hozhatók azzal, hogy 2012-ben a tanköteles kor 18-ról 16 évre változott. A foglalkoztatásba való integráció megkönnyítése a közfoglalkoztatási programok révén szintén erősítette a fiatalok végzettség nélküli kiáramlását az oktatásból.

2017

12,0%

13,0%

2020

12,9% ●

11,3% ●

2020

EU-célérték
10%

A 2020-ra kitűzött célértéket nem sikerült elérni.

További adatok

> Stadat-tábla: 22.1.2.6. Születéskor várható átlagos élettartam, átlagéletkor

EMBERI ERŐFORRÁSOK

OKTATÁSI KIADÁSOK A GDP ARÁNYÁBAN

2000 óta

2016 óta

**Hosszabb időtávot tekintve az oktatási kiadások
GDP-hez mért aránya hullámvázán alakul.**

Az oktatás meghatározó szerepet játszik egy ország versenyképességének fenntartásában. Befolyásolja a lakosság műveltségi szintjét, az állampolgárok munkaerőpiaci versenyképességét, és fontos a gazdaság igényeinek kielégítése szempontjából is. Emiatt nagy jelentősége van a kormányzat által az oktatásra fordított kiadások nagyságának, amelynek GDP-hez mért aránya az 1995–2019 közötti időszakban átlagosan 5,3% volt. 2000 óta – 2012–2013 kivételével – az arányszám jellemzően meghaladja – a 2019-ben azzal azonos EU-átlagot.

EU

2001

4,9%

HU

5,4%

2003

5,1%

6,4%

2019

4,7%

4,7%

AZ INDIKÁTOR NEVE	IDŐSZAK	ÉRTÉKELÉS	IDŐSZAK	ÉRTÉKELÉS
Eltartottsági ráta	2000 óta		2018 óta	
Teljes termékenységi arányszám	2000 óta			
Szegénységi arány	2005 óta		2017 óta	
Súlyos anyagi deprivációban élők	2005 óta		2017 óta	
A foglalkoztatottal nem rendelkező háztartásban élők	2003 óta		2017 óta	
Fürdőszoba nélküli lakások	2011 óta		2017 óta	
Lakókörnyezettel való elégedettség	2013 óta		2018 óta	
Férfiak születéskor várható élettartama	2006 óta		2017 óta	
Nők születéskor várható élettartama	2006 óta		2017 óta	
Vélt egészség	2009 óta		2016 óta	
Magas vérnyomás – krónikus betegségek	2001 óta		2017 óta	
Anyagi okból megghiúsult orvos-beteg találkozások	2005 óta		2017 óta	
Rendszeresen dohányzók	2009 óta		2014 óta	
Alkoholfogyasztás	2009 óta			
Öngyilkosság következtében meghaltak	2000 óta		2016 óta	
Halálozások kiemelt halálokok szerint	2000 óta		2017 óta	
Alacsony iskolai végzettségűek	2000 óta		2017 óta	
Roszul olvasó tanulók	2000 óta		2015 óta	
Korai iskolaelhagyók	2000 óta		2017 óta	
Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek	2014 óta		2017 óta	
Digitális ismeretek	2015 óta		2017 óta	
Idegennyelv-ismeret	2007 óta		2011 óta	
Egész életen át tartó tanulás	2000 óta		2016 óta	
Oktatási kiadások a GDP arányában	2000 óta		2016 óta	

Az adott mutató a kívánt pályán halad, ha van kitűzött célérték, akkor afelé tart.

Az adott mutató stagnál.

Az adott mutató a kívánt pályától vagy a kitűzött célértéktől távolodik.

2. TÁRSADALMI ERŐFORRÁSOK

A nemzet társadalmi erőforrásait az erkölcsi normák és értékek, az egyének közötti kapcsolatok és a bizalom, az egyének alkotta szerveződések, intézmények, továbbá a kulturális tevékenységek és a kulturális örökség alkotják. A közös történelem, a hagyományok, valamint az ezek továbbadásáért és a társadalom többi tagjáért, a jövő nemzedékekért érzett felelősség összetartó erőt képvisel, és alkalmakat teremt az együttműködésre.

Szegénységi kockázat

A jövedelemeloszlás egyenlőtlensége

A háztartások anyagi helyzete

Anyagi biztonságérzet

Önfoglalkoztatók – atipikus foglalkoztatás

Gyermekek óvodai és bölcsődei elhelyezési lehetősége

Az emberekbe vetett bizalom

Személyes kapcsolati háló

A lakosság jogrendszerbe vetett bizalma

Önkéntes munkát végzők

Részvételi arány a parlamenti választásokon

Az e-kormányzás elérhetősége

Ide vonatkozó SDG-célok:

TÁRSADALMI ERŐFORRÁSOK

AZ EMBEREKBE VETETT BIZALOM

2013 óta

2017 óta

Hazánkban az emberek közötti bizalom szintje egy 0–10-ig terjedő skálán mérve közepes mértékű, 2013-ról 2015-re valamelyest romlott a mutató értéke, azóta nagyjából állandónak mondható.

A mutató a pozitív jövőképre és a szubjektív biztonságérzetre utal. Arra, hogy a válaszadó bízik-e abban, hogy változó körülmények között képes lesz megfelelő erőforrásokat mobilizálni felmerülő problémái megoldására, és adott esetben nem csupán saját erőforrásaira számíthat, hanem külső segítségben is bízhat. Az emberek közötti pozitív együttműködés és bizalom az ún. társadalmi tőke részét képezi, amely a társadalmi jóllét jövőbeli alakulásában fontos szerepet játszik. Az emberekbe vetett bizalom szintjét 2013 óta mérik egy 0–10-ig terjedő skálán, mely szerint hazánkban az emberek közötti bizalom szintje közepes mértékű. Az iskolai végzettség növekedésével fokozatosan nő az egymásba vetett bizalom mértéke is.

Az emberekbe vetett bizalom területi különbségei közül szembeűnő, hogy a bizalmi szintet 6–10 közötti értékkel jellemzők aránya Nyugat-Dunántúlon a legmagasabb (51,4%), Pest régióban a legalacsonyabb (34,5%).

2013 5,3

2020 5,1

5,6 fiatalok

5,0 idősök

4,8 alacsony végzettség

5,6 felsőfokú végzettség

További adatok

> Stadat-tábla: 5.1.1.15. Bizalom nem, korcsoport, iskolai végzettség, családi állapot és jövedelmi ötöd szerint (2013–2020)

AZ INDIKÁTOR NEVE	IDŐSZAK	ÉRTÉKELÉS	IDŐSZAK	ÉRTÉKELÉS
A jövedelemeloszlás egyenlőtlensége	2005 óta	●	2017 óta	●
A háztartások eladósodottsága	2000 óta	●	2017 óta	●
Anyagi biztonságérzet	2005 óta	●	2017 óta	●
Önfoglalkoztatók – atipikus foglalkoztatás	2002 óta	●	2017 óta	●
Gyermekek óvodai és bölcsődei elhelyezési lehetősége	2000 óta	●	2017 óta	●
Az emberekbe vetett bizalom	2013 óta	●	2017 óta	●
Személyes kapcsolati háló	2013 óta	●	2018 óta	●
A lakosság jogrendszerbe vetett bizalma	2013 óta	●	2018 óta	●
Önkéntes munkát végzők	2011 óta	●	2017 óta	●
Résztvételi arány a parlamenti választásokon	2002 óta	●	2014 óta	●
Az e-kormányzás elérhetősége	2011 óta	●	2017 óta	●

● Az adott mutató a kívánt pályán halad, ha van kitűzött célérték, akkor afelé tart.

● Az adott mutató stagnál.

● Az adott mutató a kívánt pályától vagy a kitűzött célértéktől távolodik.

3. TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOK

A természeti erőforrások megfelelő mennyisége és minőségi állapota elengedhetetlen az emberi élet számára. A természeti erőforrások által nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatások a társadalom számára biztosított közvetlen és közvetett hasznokat jelenti. Ilyen hasznok a termeléssel összefüggő szolgáltatások (pl. élelem), a természeti körfolyamatokkal kapcsolatos szabályozó szolgáltatások (pl. klímaszabályozás), a támogató szolgáltatások (pl. tápanyag-körforgás) és a kulturális szolgáltatások (pl. pihenés, feltöltődés).

Szállópor-szennyezettség

Savasodást okozó légszennyező anyagok kibocsátása
Az ózonképző vegyületek kibocsátása
Éves középhőmérséklet
Csapadék mennyisége
Hőség- és fagyos napok száma
Aszályllyal érintett területek
Közüzemi víztermelés
Lakossági közüzemi vízfogyasztás
Települési szennyvíztisztítás
Közműolló

Biológiailag inaktív területek

Folyóvizek biokémiai oxigénigénye
Műtrágya-értékesítés
Növényvédőszer-értékesítés
Tápanyagmérleg
Állatsűrűség
Árvíz és belvíz
Ökológiai gazdálkodás
Agrár-környezetgazdálkodásban részt vevő területek
A mezőgazdasági előhelyekhez kötődő madárfajok állományváltozása
Védett természeti területek
Őshonos fajok
Fakitermelés és folyónövedék
Erdők egészségi állapota
Keletkezett hulladék
Csomagolási hulladék

Erőforrás-termelékenység

Környezeti adók
Implicit energiaadó
Környezetvédelmi ráfordítások
Energiainport-függőség
Megújuló energiaforrások
Háztartások energiafogyasztása
A közlekedés

Ide vonatkozó SDG-célok:

TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOK

SZÁLLÓPOR-SZENNYEZETTSÉG

2003 óta

2016 óta

BIOLÓGIAILAG INAKTÍV TERÜLETEK

1990 óta

2012 óta

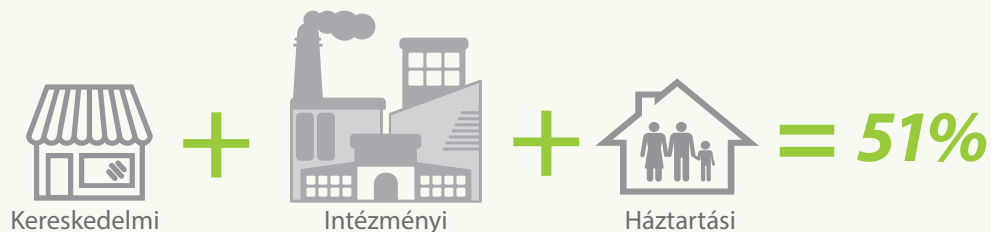
2003 és 2019 között Magyarországon a lakosság kitettsége a levegő szilárdanyag-szennyezettségének jellemzően meghaladta az uniós átlagot.

A szilárdanyag-kibocsátás fő forrásai a városokban az alacsony környezetvédelmi besorolású járművek, az ipari, a háztartási és az egyéb tüzelés. A gumiabroncs és a fékek kopása ugyancsak növelik a levegő szilárdanyag-tartalmát. Az Európai Unió határozott célja, hogy olyan szintre csökkenjen a közlekedésből származó szennyezőanyag-kibocsátás, ami az emberi egészségre és a környezetre csak minimális hatással bír. Az unióban jelenleg $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ a PM_{10} ($10 \mu\text{m}$ -nél kisebb átmérőjű szálló por) éves átlagos koncentrációjának a határértéke, ez alatt volt a lakosság átlagos kitettsége az unióban és Magyarországon is 2003 és 2019 között. A szállópor-szennyezettség 3 mérőállomáson a mért esetek több mint 10%-ában meghaladta 2020-ban a 24 órás határértéket ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$), az éves határértéket viszont egyik állomáson sem.

2000 74 ezer tonna

2019 62 ezer tonna

2019-ben a szállópor-kibocsátás **51%**-át a kereskedelmi, az intézményi és a háztartási szektor adta.

Magyarországon a mesterséges felszínek aránya évről évre növekszik, míg a szántóterület – amely szintén ennek a kategóriának a része – 2021-ben mintegy 12%-kal kisebb volt az 1990. évinél.

A beépített területek, belterületek nagyságának a növekedése szinte visszafordíthatatlan folyamat, a földfelszín tartós lezárását és az ökoszisztémák töredezését okozza, veszélyt jelent az élőhelyekre és a biodiverzitásra. Mesterséges területek létrehozása esetén a víz körforgásában zavar keletkezhet: a lezárt földfelszín nem tudja a csapadékot magába szívni, a víz nagy mennyiségben folyik el róla, ezáltal máshol esetlegesen talajeróziót okoz. A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia első előrehaladási jelentése (2013–2014) szerint az ökológiailag inaktív szántók aránya kedvezőtlenül nagy a mezőgazdasági területeken belül, tehát a biodiverzitás itt is sérül.

A 2018-as LUCAS-felmérés eredményei alapján az EU területének több mint 44%-át erdők és egyéb fás területek, negyedét szántó, ötödét füves területek alkotják. A beépített és egyéb mesterséges területek aránya adott ország területéhez viszonyítva Máltán a legmagasabb (29,9%), Finnországban pedig a legalacsonyabb (1,4%). Magyarországon a LUCAS-felmérés alapján ez a mutató 6,48%, valamivel több, mint az EU28 átlaga (5,05%).

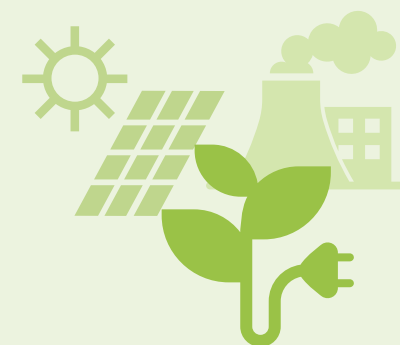
Növekedés figyelhető meg az út- és vasúthálózatok kiterjedésében is, az e célra bevont több mint **14 ezer hektáros terület** egy jelentős része az ezredforduló után épült **autópályák** igényét elégítette ki.

További adatok

> Stadat-tábla: 19.1.1.8. Magyarország földterülete művelési ágak szerint (1853–2019)

ERŐFORRÁS-TERMELÉKENYSÉG

2000 óta

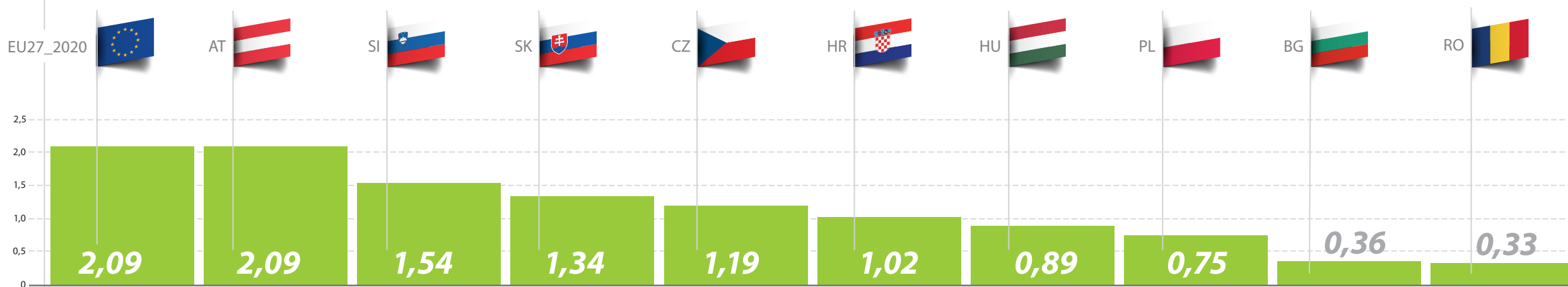
2016 óta

Hazánkban az erőforrás-termelékenység 2000 óta 2012-ben volt a legmagasabb. Az EU nyugati országai jobban gazdálkodnak a természeti erőforrásaikkal, mint a 2004 és azután csatlakozók.

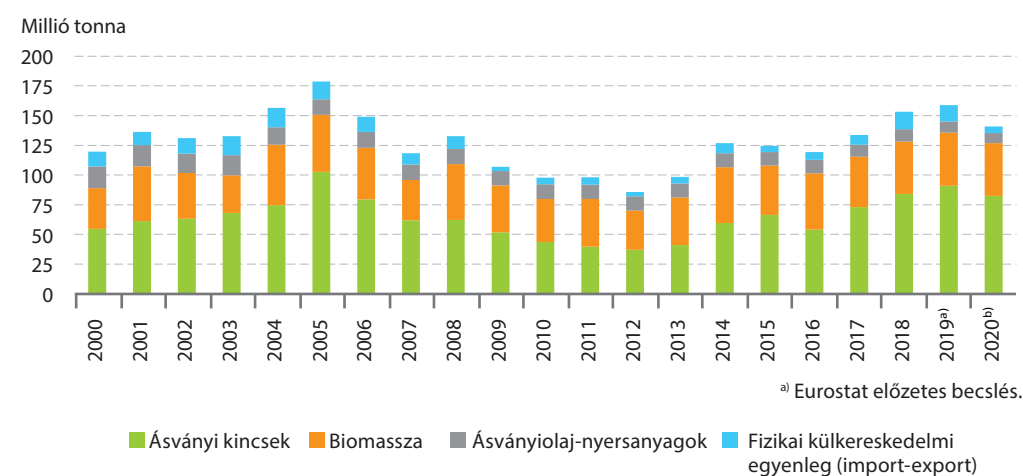
Az erőforrás-termelékenység segítségével meghatározható, hogy a gazdasági növekedéssel egyidejűleg milyen mértékű a természeti erőforrások igénybevétele. A mutató emelkedése a rendelkezésre álló erőforrások termelékenységének bővülését jelzi, ami lehetővé teszi a kevesebb környezeti kárral együtt járó gazdasági növekedést. 2020-ban az erőforrás-termelékenység értéke az EU-hoz 2004-ben és azután csatlakozó országokban az EU-átlagnál alacsonyabb volt.

A mutató értéke 2020-ban (euró/kg)*

* A GDP 2015-ös áron számítva.

A hazai anyagfelhasználás összetevői

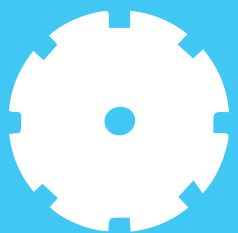

TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOK

AZ INDIKÁTOR NEVE	IDŐSZAK	ÉRTÉKELÉS	IDŐSZAK	ÉRTÉKELÉS
Az üvegházhatású gázok kibocsátása	1990 óta	●	2016 óta	●
Az energiafogyasztás üveg-házhatásúgáz-intenzitása	2000 óta	●	2016 óta	●
Savasodást okozó légszennyező anyagok kibocsátása	2000 óta	●	2016 óta	●
Az ózonképző vegyületek kibocsátása	2000 óta	●	2016 óta	●
A városi lakosság kitettsége a levegő szilárdanyag-szennyezettségének	2003 óta	●	2016 óta	●
Éves középhőmérséklet	1901 óta	●	2016 óta	●
A csapadék mennyisége	1901 óta	●	2016 óta	●
A hőség- és fagyos napok száma	1901 óta	●		
Közütemi víztermelés	2000 óta	●	2017 óta	●
Lakossági közüzemi vízfogyasztás	2000 óta	●	2017 óta	●
Települési szennyvíztisztítás	2000 óta	●	2017 óta	●
Közműolló	2000 óta	●	2017 óta	●
Folyóvizek biokémiai oxigénigénye	2000 óta	●	2017 óta	●
Biológiai inaktív területek	2000 óta	●	2012 óta	●
Műtrágya-értékesítés	2000 óta	●	2017 óta	●
Növényvédőszer-értékesítés	2000 óta	●	2017 óta	●
Tápanyagmérleg	2000 óta	●	2017 óta	●
Haszonállat-sűrűség	2005 óta	●	2017 óta	●
Ökológiai gazdálkodás	2000 óta	●	2017 óta	●

AZ INDIKÁTOR NEVE	IDŐSZAK	ÉRTÉKELÉS	IDŐSZAK	ÉRTÉKELÉS
Agrár-környezetgazdálkodásban részt vevő területek	2002 óta	●	2017 óta	●
A mezőgazdasági élőhelyekhez kötődő madárfajok állományváltozása	1999 óta	●	2017 óta	●
Védett természeti területek	2000 óta	●	2017 óta	●
Őshonos fajok	2000 óta	●	2017 óta	●
Fakitermelés és folyónövedék	2000 óta	●	2017 óta	●
Az erdők egészségi állapota	2007 óta	●	2017 óta	●
Keletkezett hulladék	2004 óta	●	2016 óta	●
Kezelt hulladék	2004 óta	●	2016 óta	●
Csomagolási hulladék	2004 óta	●	2016 óta	●
Erőforrás-termelékenység	2000 óta	●	2016 óta	●
Környezeti adók	2005 óta	●	2016 óta	●
Implicit energiaadó	2007 óta	●	2016 óta	●
Környezetvédelmi ráfordítások	2014 óta	●	2016 óta	●
Energiaimport-függőség	2000 óta	●	2016 óta	●
Energiaintenzitás	2000 óta	●	2016 óta	●
Megújuló energiaforrások	2004 óta	●	2016 óta	●
A háztartások energiafogyasztása	2000 óta	●	2016 óta	●
A közlekedés energiafelhasználása	2000 óta	●	2016 óta	●
Az áruszállítás teljesítménye	2000 óta	●	2017 óta	●
A személyszállítás teljesítménye	2000 óta	●	2017 óta	●

- Az adott mutató a kívánt pályán halad, ha van kitűzött célérték, akkor afelé tart.
- Az adott mutató stagnál.
- Az adott mutató a kívánt pályától vagy a kitűzött célértéktől távolodik.

4. GAZDASÁGI ERŐFORRÁSOK

A gazdasági erőforrások jelentik az alapot az adott társadalom anyagi gyarapodásához. A termelőeszközök technikai színvonala, az infrastruktúra minősége, a befektetési-hitelezési intézmények megbízhatósága nemcsak az előállított javak értékét határozzák meg, de a termelés és fogyasztás során igénybe vett természeti tőke nagyságára is hatással vannak. Az emberi erőforrások hasznosítása és kiteljesedése szintén elképzelhetetlen gazdasági erőforrások nélkül.

Bruttó hazai termék (GDP)

Bruttó nemzeti jövedelem (GNI)

Bruttó állóeszköz-felhalmozás

Bruttó megtakarítási ráta

Bruttó államadósság a GDP arányában

A kormányzat végső fogyasztási kiadása

Munkaerő-termelékenység

Működő kis- és középvállalkozások

Kutatási és fejlesztési ráfordítások, innováció

Fogyasztási szerkezet

Fogyasztóiár-index (infláció)

Gazdasági aktivitás

Foglalkoztatási arány

Munkanélküliségi ráta

Tartós munkanélküliségi ráta

A munkaerőpiacról való kilépés átlagos életkora

Női-férfi kereseti rés

A fiatalok elhelyezkedési esélye

Az aktív korúak és az idősek aránya

A külkereskedelmi termékforgalom egyenlege

Külföldi közvetlen tőke-befektetés

Osztalék formájában kivitt jövedelem

Nemzetközi áversenyképességindex

Ide vonatkozó SDG-célok:

GAZDASÁGI ERŐFORRÁSOK

BRUTTÓ ÁLLÓESZKÖZ-FELHALMOZÁS

2000 óta

2017 óta

BRUTTÓ ÁLLAMADÓSSÁG A GDP ARÁNYÁBAN

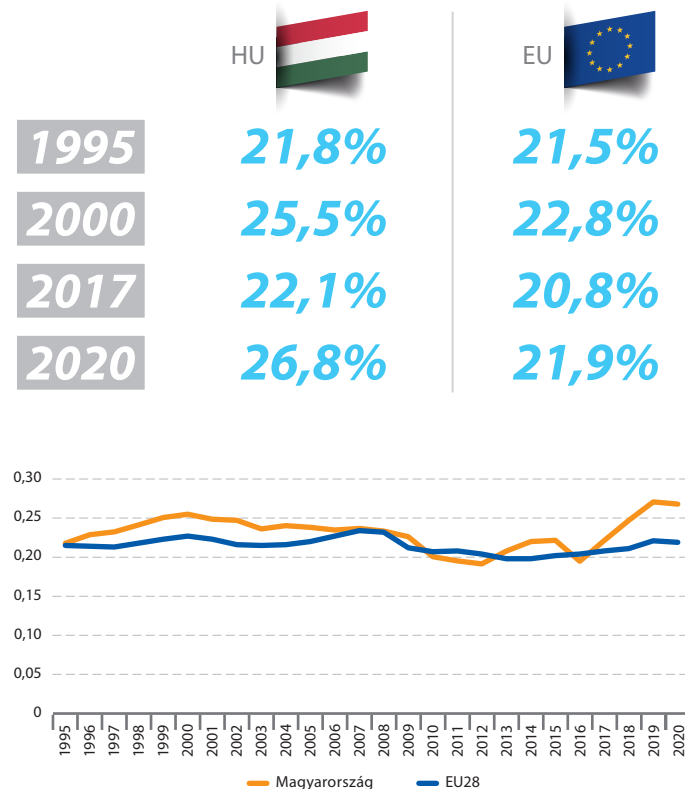

2017 óta

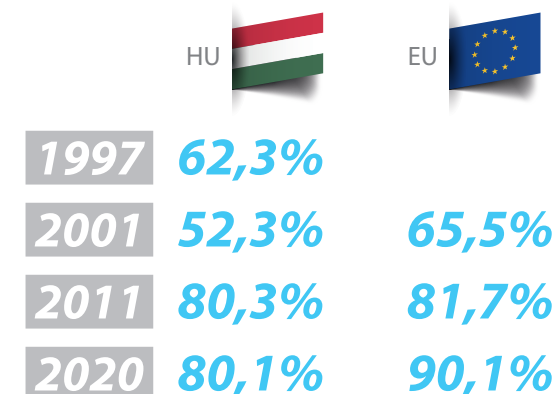
A bruttó állóeszköz-felhalmozás GDP-hez mért aránya 1995-től egészen 2009-ig az EU-átlaghoz képest magasabb szinten mozgott, 2010-től az uniós átlagnál változékonyabban alakult, ám többnyire felette helyezkedett el.

A természeti, a humán és a társadalmi tőke növeléséhez nélkülözhetetlen a gazdasági (termelői) tőkeállomány bővítése, ami kizárólag beruházások útján valósítható meg. Ezen belül is kiemelkedő jelentőségűek főként a hazai tulajdonú vállalkozások beruházásai. A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia célként fogalmazza meg a fizikai tőke gyarapítását, a közösségi tőkejavak amortizációjának pótlását a 2012 és 2024 közötti időszakra vonatkozóan. Kiemelt feladat a vállalkozói réteg megerősítése, a hazaitőke-befektetések fokozatos növelése, külföldi kitettségünk csökkentése.

2001 és 2011 között folyamatosan emelkedett, ezt követően – 2020-ig – csökkent az államadósság GDP-hez viszonyított aránya hazánkban.

A kormányzati szektor konszolidált bruttó adóssága egyike a maastrichti szerződésben megfogalmazott kritériumoknak, amelyek teljesítése feltétele az euróövezethez történő csatlakozásnak. Eszerint az államadósság szintje nem haladhatja meg a bruttó hazai termék 60%-át, ha pedig meghaladja, akkor megfelelő mértékben és ütemben kell csökkenten és közelíteni ehhez az értékhez. A magyar adat 2000 és 2004 között felelt meg a követelménynek, azóta rendre felette van.

További adatok > Stadat-tábla: 21.1.1.44. A bruttó állóeszköz-felhalmozás értéke (1995–2020)

GAZDASÁGI ERŐFORRÁSOK

KUTATÁSI ÉS FEJLESZTÉSI RÁFORDÍTÁSOK, INNOVÁCIÓ

2000 óta

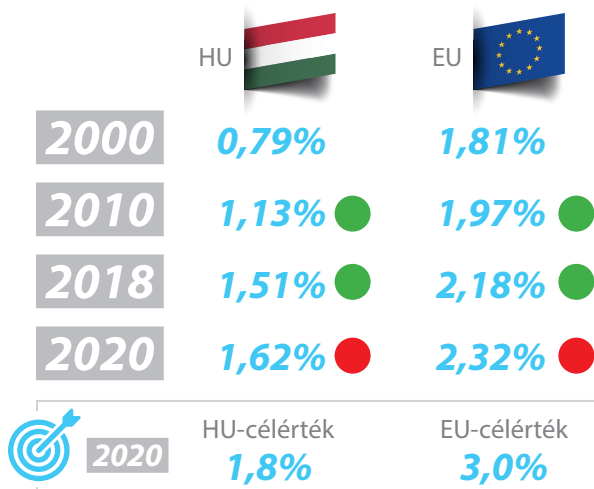

2016 óta

Bár 2000-hez képest a GDP-arányos K+F-ráfordítás növekedett, a kitűzött célértéket 2020-ra nem sikerült elérnie. A növekedés főképp a vállalati szektorban következett be.

Az Európa 2020 stratégia kiemelt célként fogalmazta meg, hogy 2020-ra az EU-ban a K+F-ráfordítások átlagosan ériék el a GDP 3%-át. Európában a K+F-kiadások aránya elmarad a legjelentősebb globális versenytársak, mindenekelőtt az Egyesült Államok és Japán értékétől, ez elsősorban a vállalkozások alacsony aktivitásának tulajdonítható. A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia szükségesnek tartja az innovációs ráfordítások növelését, és a kormány számára ajánlást fogalmaz meg, miszerint a vállalati K+F+I (kutatás+fejlesztés+innováció) támogatásával a kormány nemcsak a környezeti fenntarthatósághoz, hanem a hazai kis- és középvállalkozások fejlődéséhez is hozzájárulhat.

A 2020-ra kitűzött célértéket nem sikerült elérni.

FOGLALKOZTATÁSI ARÁNY

2000 óta

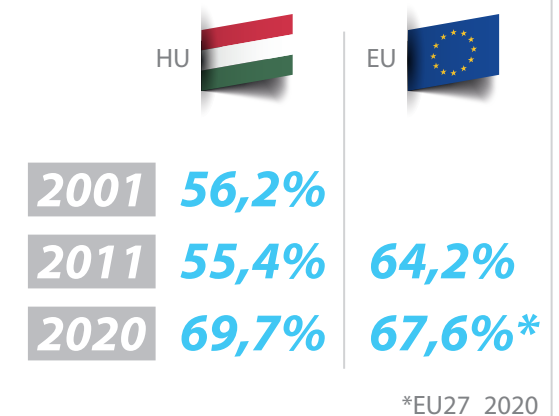
2017 óta

Az ezredfordulót követően a 15–64 évesek foglalkoztatási szintje stagnált, a 2008-ban kezdődött válság ideje alatt romlott. 2011 óta folyamatos foglalkoztatásbővülés tapasztalható, amihez az állami intézkedések is jelentősen hozzájárultak.

A szegénység elleni küzdelem és az esélyegyenlőtlenségek csökkentésének fontos eszköze a foglalkoztatottság növelése és a hátrányokkal induló csoportok munkaerőpiaci pozícióinak javítása. A társadalmi kirekesztettség mérséklését célzó programok segítségével a munkába bevonhatók körét szükséges bővíteni, a foglalkoztatottságot pedig javítani.

Az Európa 2020 stratégiában meghatározott foglalkoztatási célok alakulásának megfigyelési köre a 20–64 éves korcsoport, amelyre vonatkozólag az Európai Unió 2020-ra a foglalkoztatási rátájuk 75%-ra emelését tűzte ki. Ezt a célértéket Magyarország már 2017-ben elérte, majd a 2019-es csúcsot (78%) követően 2020-ban a foglalkoztatási ráta – a Covid19-járvány következtében – 77%-ra mérséklődött. A foglalkoztatás mértéke a járvány által leginkább érintett hónapokban sem csökkent 75% alá – a legalacsonyabb rátaérték 2020 áprilisában volt mérhető (76,2%). Mivel hazánk eleget tett az EU-s célkitűzésnek, így elemzésünkben a mutató alakulását a foglalkoztatás szempontjából kiemelt 15–64 éves korcsoportban vizsgáljuk.

*EU27_2020

További adatok

> Stadat-tábla: 20.1.1.1. A munkaerőpiac legfontosabb éves adatai (2009–2020)

További adatok > Stadat-tábla: 26.1.1.1. A kutatás-fejlesztés és az innováció főbb arányai (1990–2019)

GAZDASÁGI ERŐFORRÁSOK

FOGLALKOZTATÁSI ARÁNY

2000 óta

2017 óta

AZ AKTÍV KORÚAK ÉS AZ IDŐSEK ARÁNYA

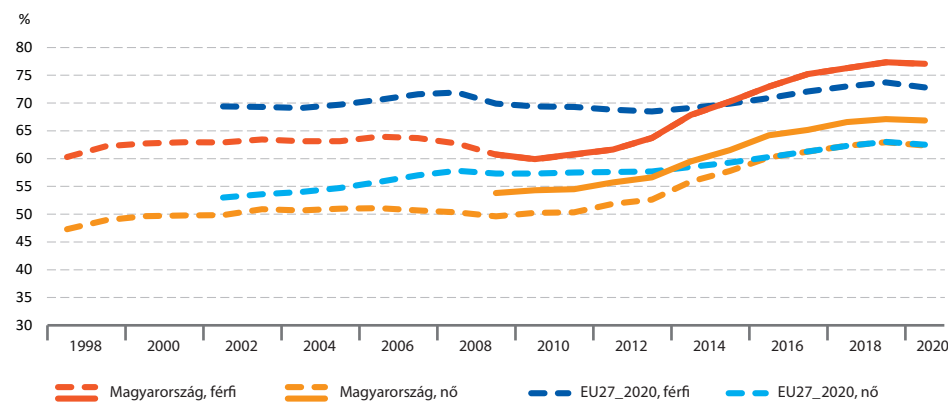
2000 óta

2017 óta

A 15–64 évesek foglalkoztatási rátájának alakulása

A szaggatott vonal a régi módszertan szerinti adatokat jelöli.

Az 1990-es évek végétől kezdődően a nyugdíjkorhatár lassú, ám folyamatos emelkedése az idősebb népességet egyre tovább tartja aktív státuszban, ami látványos foglalkoztatásnövekedést eredményezett. 2012-ben a karkedvezményes nyugdíjjogosultságok korlátozása és a rokkantsági ellátások felülvizsgálata felerősítette ezt a folyamatot, jelentős inaktív tömeget terelve vissza a munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás 2009-ben kezdődő kiterjesztése nagyban hozzájárult a foglalkoztatottság bővüléséhez és ezzel a mutató jelentős javulásához. Ugrásszerű változás 2012-től volt kimutatható, összhangban a munkaalapú társadalom programjával.

Magyarországon az időskori eltartottsági ráta az 1990. évi 20%-ról 31 év alatt 31,2%-ra nőtt, azaz ezer aktív (15–64 éves) korúra 312 fő 65 éves és annál idősebb korú jutott 2021. január 1-jén.

Az élettartam hosszabbodásával a modern társadalmakban, így Magyarországon is egyre több az idős ember. Számuk és népességen belüli arányuk növekedése általános jelenség, aminek következtében folyamatosan egyre nagyobb teher nehezedik a társadalmi ellátórendszerekre.

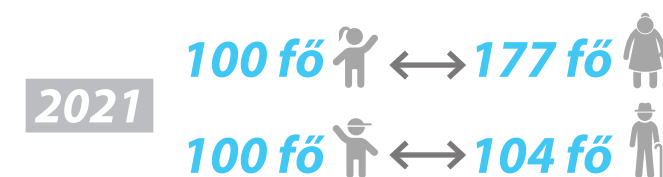
aktív korú

nyugdíjas

2021 1000 fő ↔ 312 fő
2070 1000 fő ↔ 612 fő

Forrás: KSH, Népeség-előrejelzés.

A népesség öregedési folyamatát mutatja, hogy **2006 óta már több az időskorú, mint a gyermekkorú**, de jelentősek a különbségek a férfiak és a nők között.

További adatok

➤ Stadat-tábla: 20.1.1.17. Foglalkoztatási ráta korcsoportok szerint, nemenként [%],
 20.1.1.18. Foglalkoztatási ráta legmagasabb iskolai végzettség szerint, nemenként [%],
 20.1.1.19. A 15–64 éves, legfeljebb alapfokú végzettségűek foglalkoztatási rátájának eltérése a 15–64 évesek foglalkoztatási rátájától [százalékpont],
 20.1.2.6. Foglalkoztatási ráta, megye és régió szerint [%]

További adatok

➤ Stadat-tábla: 22.1.1.4. A népesség összetétele főbb korcsoportok szerint, eltartottsági ráták, öregedési index (1980–2021)

GAZDASÁGI ERŐFORRÁSOK

- Az adott mutató a kívánt pályán halad, ha van kitűzött célérték, akkor afelé tart.   ● Az adott mutató stagnál.   ● Az adott mutató a kívánt pályától vagy a kitűzött célértéktől távolodik.

AZ INDIKÁTOR NEVE	IDŐSZAK	ÉRTÉKELÉS	IDŐSZAK	ÉRTÉKELÉS
Bruttó hazai termék (GDP)	2000 óta	●	2017 óta	●
Bruttó nemzeti jövedelem (GNI)	2000 óta	●	2017 óta	●
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	2000 óta	●	2017 óta	●
Bruttó megtakarítási ráta	2000 óta	●	2017 óta	●
Bruttó államadósság a GDP arányában			2017 óta	●
Munkaerő-termelékenység	2000 óta	●	2017 óta	●
Működő kis- és középvállalkozások	2000 óta	●	2016 óta	●
Kutatási és fejlesztési ráfordítások, innováció	2000 óta	●	2016 óta	●
Gazdasági aktivitás	2000 óta	●	2017 óta	●
Foglalkoztatási arány	2000 óta	●	2017 óta	●
Munkanélküliségi ráta	2000 óta	●	2017 óta	●
Tartós munkanélküliségi ráta	2000 óta	●	2017 óta	●
A munkaerőpiacról való ki-lépés átlagos életkora	2000 óta	●	2017 óta	●
Női-férfi kereseti rés	2000 óta	●	2017 óta	●
A fiatalok elhelyezkedési esélye	2006 óta	●	2017 óta	●
Az aktív korúak és az idősek aránya	2000 óta	●	2017 óta	●
A külkereskedelmi termékforgalom egyenlege	2000 óta	●	2017 óta	●
Külföldi közvetlentőke-befektetés	2008 óta	●	2017 óta	●
Osztalék formájában kivitt jövedelem	2000 óta	●	2017 óta	●
Nemzetközi árversenyképességi index	2000 óta	●	2017 óta	●

ISSN 2064-0307

